

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Quæ parabolæ significatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

VERSUS 1. 2.

Et respondens Iesus dixit iterum in parabolis eis dicens. Simile factum est regnum celorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo.

QVÆSTIO I.

Quæ parabola significatio?

Rex, Deus est. Filius Christus. Sponsa, Humananatura. Vocati primo loco, Iudæi. Serui, Apostoli. Apparatus, omnia gratiæ, & gloriæ dona. Inuitati secundo loco Gentes. Destitutus veste nuptiali, qui sine fide viuâ seu caritate venit. Cœnaculum, Ecclesia. Tenebræ exteriores, inferi. Exercitus angelorum boni & mali, impiorum vitiores. Inuitatores etiam quidam Patriarchæ, Prophetæ, alijque multi fuerunt.

Pro nuptijs in Syro est, *משתובח* *meschubcha*, quod conuiuium quoduis, seu ut Græci vocant, *συμπόσιον* proprie dicitur, vtrique enim abibendo, & comibendo appellant, rectius fortè Latini a conuiuendo. Nisi forte viuere non aliud putarunt, quàm bibere. Nec dubitandum est de nuptiali conuiuio filij intelligi, quamquam & Lucas tantum habet de cœnâ magnâ.

Nuptiæ porro hoc loco non sunt cœlestis vitæ gaudia, nec cœnaculum est cœleste palatium: quamuis conuiuii typo gaudia illa aliquando significantur, & ita doceat Hll. can. 2.2. in Matth. Quem enim Deus illius aula ingressu dignatus fuerit, nunquam eiicitur, sed manet immota semel acceptæ beatitudinis æternitas. Beatitudo enim nulla est, nisi quæ æterna est, & esse talem omnibus eam obtinentibus consistat.

Nuptias autem vocare voluit, quod et si Ecclesia omnibus modis serua esset, Sponsam tamen vocare dignatus est, & esse sacrum ac spirituale coniugium. Atque sponsus pro sponsa se in tormenta ac mortem dedidit, ut sponsam sibi æternam coniungeret. In Apoc. etiam vocatur nuptiæ agni. Quod vero Innocentius Extrau. de Bigam. cap. debitum. & Lombardus 4. distinct. 26. per has nuptias animæ fidelis cum Christo sponso coniunctionem interpretantur, mystica est expositio, in parte tamen literalis. Cum enim Christus totius Ecclesiæ Sponsus sit, singula etiam eius membra spiritali matrimonio illi iunguntur.

§. 2. Athanasius hunc in modum parabolam explicat. q. 10. de dictis scripturæ. Quis ille rex? Deus. Quis filius? Christus. Quam illi sunt, qui erant vocati? Iudæi, & Apostoli. Qui illi qui denegabant? Iudæi. Qui non uenerunt? Hi qui erant ex gentibus. Quis erat qui non habebat nuptialem vestem? Iudas, & qui, quem admodum ipse, in sancta sese indignè ingerunt.

Vbi vertit quidam Latinus, in sancta ministeria, Græci habet *ἐκκλησίαν* *eis τὴν ἀγίαν*, insipientes in sancta. Porro Messiam vocari filium Dei apud Iudæos vstratum fuit. Sic enim de Messia Psal. 2. illa verba *משיח* *Messiah* interpretantur *osculami filium*. R. Salomone testatur Magistros nostros de Messia interpretatos. Sic & R. Abenezra, & R. Abraham. Et in Miras Thehillim, describitur filij opus. *osculami filium*. Hoc est quod scriptum est, Psal. 85. *Miseri ordia & veritas, obauerunt, iustitia & Pax osculari sunt.* Dixit Rabbi. Messias est *g. filius vbi uirato*. Inuenit ergo filij vbi, & filij vbi, regem placaret, supplicarunt. Iuit filius & placatus patrem suum. Quamq. rex per filium reconciliatus esset, inuenit filij ciuitatis ad gratias agendas regi. Dixit vero rex: *Mihi vos gratias agitis? ite & filio meo gratias agite.* Adam Conzen in Euang. Tom. I.

re. Nam nisi ipse fuisset, iam ciuitatem euersissem, & hoc est, quod dictum est: *Osculamini filium.* itaque inter eos constabat filium regis vocari Messiam.

VERSUS 4. & sequentes.

Dicite inuitatis: Ecce prandium meum parauit, tauri mei & altitilia occisa sunt & omnia parata, venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt & abierunt, alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam: reliqui vero tenuerunt seruos eius & contumeliis affectos occiderunt. Rex autem cum audisset iratus est, &c.

QVÆSTIO I.

Cur vocati venire noluerunt?

§. 1. **N**on simpliciter mittit vocatum, sed *καλέσαι* *tes kalleisais eis tes zaimis*. Vocare vocatos ad nuptias. Syrus hic quoque generale nomen conuiuii retinet. Et duobus verbis vitur, *דענערן* *denecrun*, vocare, *למזמנה* *lamz minene*, inuitatos. Immerito igitur Beza reprehendit, Erasmus & veterem interpretem: quod non dixerint, *vocare vocatos*, sed *vocare inuitatos*. Sunt enim vbi proprio vocabulo conuiuio- rum, quo Græci carent, Latini & Syrus habent. Syris *דענערן* dicuntur, qui, ut ipsi loquuntur, *vocantur ad opus benedictionis mensæ*. Nam *דענער* est, & inuitare & condicere ad conuiuium. Quod etiam *קאדער* seu *tem-* *Vocantur inuitati.* pus opportunum significat. Tanto itaque maior illorum erat improbitas cum tam commodo tempore inuitati, contemnunt, & inuitatorem & regem. More autem regio mittuntur serui ad inuitatos antea, ut indicent adesse tempus: nam ante inuitati aliâ legatione fuerant, ut se se pararent, decenterque ad nuptiarum dignitatem augendam venirent; erant enim subditorum honoratiores, & clientes beneficiarij, quos ex lege venire oportebat. In conuiuio- rum catalogo primo loco adscripti erant, sed honorem sibi oblatum contempserunt. Lasa autem grauer regis contemptu eo contemptu fuit maiestas, indigni enim solent, nuptiarum qui vocati ad nuptias, nullâ legitimâ causâ datâ, venire recusant. Præsertim si contemptum aspereq. re- *maiestas.* spondeant, at hi sub ipsum tempus, & momentum, cum omnia parata erant, cum iam omnia *τεθνήκεα*, occisa seu immolata erant, recusabant, nam in conuiuio immolare victimas solebant. Deinde contumeliose, & crudeliter seruos inuitantis acceperunt.

Non est probabile quod existimat Abulensis, veritum regem, ne forte non satis prudenter primi serui egissent, aut etiam mentiti essent; non enim solent deesse legati regibus, quia conuiuium inuitent, nec tam multos in tam varijs locis in mendacium conspirare posse verisimile fuit; nec vero auderent, principum accusatione conuincendi.

§. 2. Recusant ex æquo omnes, alij negligunt, ut suis rebus vacent, alij seruos inuitatores etiam occidunt. Verbum *ἀμελῶς* *amelos* talem contemptum indicat, qualis in illis est, qui non nisi obiter, & moris causa rebus diuinis interlunt, toti terrenis obnoxij. Syrus textus habet *בזא* *bazâ*, & glossa marginalis interpretatur *בזא* *bazâ*. Ex quo constat, non esse excusandos, qui quamuis speciosos prætextus quarunt, ne

Mm

Deo